PROIECT DE LECŢIE

CLASA: a VII-a

OBIECTUL: Literatura română

SUBIECTUL: Lumină lină, Tudor Arghezi (lectură suplimentară)

TIPUL LECŢIEI: Consolidarea și sistematizarea cunoştinţelor referitoare la genul liric

COMPETENŢE GENERALE, SOCIALE ŞI CIVICE:

1. Receptarea mesajului oral în diferite situaţii de comunicare
2. Receptarea mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse

COMPETENŢE SPECIFICE:

- folosirea unor tehnici/ strategii de lucru cu textul/ cartea .

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

a) **Cognitive:**

O_1: Să definească opera lirică;

O_2: Să identifice trăsăturile operei lirice în textul „Lumină lină”;

O_3: Să explice titlul operei prin raportare la conținut;

O_4: Să desprindă mesajul sau semnificațiile unor structuri/ secvențe ale operei lirice date.

b) Psihomotorii:

O1: Să utilizeze corect mijloacele auxiliare folosite, tabla, spaţiul caietului, fişele de lucru;

c) Afective:

O1: Să manifeste spirit de colegialitate şi cooperare în cadrul grupului;

O2: Să participe cu interes la activitate;

O3: Să folosească mijloace de comunicare nonverbală – mimică, gestică pentru a argumenta părerile personale**.**

- **STRATEGIA DIDACTICĂ:**

a. METODE ȘI PROCEDEE : lectura expresivă, brainstorming, problematizarea, transferul de rol.
b. FORME DE ORGANIZARE a activității elevilor : activitatea frontală combinată cu activitatea pe grupe şi în perechi.
c. MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT : volume de poezii, postere, fişe cu sarcini de lucru, flipchart.
d. RESURSE : spaţiul de lucru : sala de clasă; timp: 50 de minute; capacităţile normale de receptare ale elevilor, cunoştinţele lor anterioare.
e. MATERIAL BIBLIOGRAFIC: Pamfil, Alina – „Limba şi literatura română în gimnaziu – structuri didactice deschise” , Ed. Paralela 45, Bucureşti, 2004; Secrieru, Mihaela – „Didactica limbii române”, Ed. Studis, Iaşi, 2008.

PROPUNĂTOR: prof. Dumitru Olguţa

Parcursul didactic

I. Organizarea clasei

Se asigură ordinea şi disciplina în clasă, se pregăteşte materialul didactic pentru ora de limba română. Se efectuează prezenţa elevilor şi se notează absenţele.

II. Actualizarea cunoştinţelor anterior însuşite

Se verifică tema, felul în care elevii au rezolvat cerinţele, fiind solicitaţi prin sondaj să citească răspunsurile (tema a constat în realizarea, pe echipe, a unor postere reprezentative pentru opera lirică).

III. Evocarea

Se solicită elevilor să definească opera lirică, dând exemple de opere lirice studiate. Li se oferă o fișă cu diferite afirmații referitoare la opera lirică. Li se cere să noteze prin metoda SINELG, în dreptul fiecăreia,următoarele semne:
„√” – semn care arată că se confirmă ceea ce știau sau credeau că știu;
„-” – semn care marchează diferența față de ceea ce știau sau credeau că știu ;
„+” – semn care se referă la noutatea unei informații ;
„?” – semn care indică dorința de a clarifica ceva sau de a afla mai mult.

- Genul liric cuprinde totalitatea operelor în care predomină subiectivitatea, exprimarea directă a sinelui;
- Numele acestui gen literar (lat.,gr. Lyra- liră) provine din faptul că în Grecia antică recitarea poeziei era însoțită în acompaniamentul lirei;
- Structurarea textului în strofe și versuri este dominantă în operele lirice, deși nu neapărat specifică;
- Este valorificată muzicalitatea limbajului, realizată prin elemente de prozodie (ritm, rimă, măsură), dar și prin repetiții, refrene;
- Eul liric este o voce imaginară, o proiecție a creatorului, prin care se exprimă stări, emoții, impresii, trăiri profunde, reacții față de fenomenele lumii exterioare și față de propriile metamorfoze interioare;
- Deși poate fi considerat o ipostază a poetului/ autorului, eul liric nu se suprapune biografiei acestuia;
- Vocea textuală este doar o convenție, numită eu liric sau eu poetic, care poate apărea în diverse ipostaze, în funcție de stările și atitudinile exprimate: îndrăgostitul, revoltatul, confesivul, contemplativul, visătorul/căutătorul unui ideal, meditativul;
- Modul de expunere dominant este monologul liric (adresat sau nu), dar poate apărea și descrierea;
- Subiectivitatea se exprimă la nivel lexico-gramatical prin mărcile eului liric: pronume, adjective pronominale și verbe la persoana I, interjecții afective (în cazul lirismului de tip confesiv), pronume, adjective pronominale, verbe la persoana a II-a, substantive în vocativ (în cazul lirismului de tip adresativ);
- Limbajul este sugestiv și expresiv, folosindu-se într-o mare măsură imaginile artistice și figurile de stil, cuvintele cu sens figurat;
- Există multe specii, atât în literatura populară, cât și în cea cultă.

Se discută frontal fișa și elevii notează în caiet aspectele ce reprezintă elemente de noutate.

IV. Constituirea sensului

Elevii deschid volumele aduse la poezia *Lumină lină*. Se citește expresiv textul și se propune o fișă de lucru. Pe măsură ce sarcinile sunt rezolvate, elevii răspund întrebărilor profesorului.

FIȘĂ DE LUCRU

Text- suport: *Lumină lină*, de Tudor Arghezi

<table>
<tr><th>Observă</th><th>Nivel</th><th>Sarcini de lucru</th></tr>
<tr><td>• Sonoritățile muzicale ale unor cuvinte generează atmosfera lirică</td><td>FONETIC</td><td>• Găsește cuvinte în structura cărora domină vocalele: a,e,i.
• Explică ce efect are prezența acestor vocale asupra sonorității versurilor.</td></tr>
<tr><td>• Mijloace diverse de expresie lexicală
• Elemente din mediul de viață al albinei</td><td>LEXICO-SEMANTIC</td><td>1. Dă sinonime pentru: dar, putere, țărână, chemare, sarcină, ușoară, lină.
2. Motivează folosirea sinonimelor: tezaur-comoară.
3. Precizează un câmp semantic prezent în text.</td></tr>
<tr><td>• Utilizarea sugestivă a modurilor și timpurilor verbale
• Jocul contrastelor: polen de floare-margine de drum</td><td>MORFO-SINTACTIC</td><td>1. Argumentează folosirea celor două construcții în vocativ.
2. Extrage din versuri cuvintele care sugerează cele două ipostaze ale albinei:
<table>
<tr><td colspan="3">Starea de zbor</td><td colspan="3">Starea de prăbușire</td></tr>
<tr><td>Subst.</td><td>Adj.</td><td>verbe</td><td>Subst.</td><td>Adj.</td><td>verbe</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td></td><td>PUNCTUAȚIE</td><td>1. Comentează valoare expresivă a semnului exclamării și a construcțiilor interogative.</td></tr>
<tr><td>• Muzicalitatea si armonia versurilor</td><td>PROZODIC</td><td>1. Pentru ce formulă prozodică se optează în versurile date?</td></tr>
<tr><td></td><td>STILISTIC</td><td>1. Din următoarea serie de cuvinte -intens, asurzitor, violent, tare, adânc, infernal, pătrunzător, rece, cumplit, imperceptibil, domol, ascuțit, sălbatic aspru- alege-le pe cele care pot fi folosite ca epitete.
2. Identifică figura de stil ce stă la baza poeziei.
3. Ce figură de stil se creează în titlu?</td></tr>
</table>

Interpretarea textului

V. Reflecția

Elevii vor rezolva, prin activitate independentă, următoarea cerință:
Imaginează-ți că, îmbarcat pe *Corabia cu poeți*, inventată de Ana Blandiana, îl întâlnești chiar pe Tudor Arghezi. Prezintă-i o metaforă care te-a impresionat în mod deosebit, din poezia *Lumină lină*, motivându-ți alegerea.